

**Түркістан облысының білім беру мекемелерінде
энергия тиімділігін арттыру**
Түркістан қаласы, 2025 жылғы 11 ақпан

**Энерготиімді мемлекеттік сатып алу: практикалық тәсілдер
мен проблемалық мәселелер**

Айтбаева Айгерім,

ҚР Өнеркәсіп және құрылыс министрлігі Өнеркәсіп комитеті Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру басқармасының бас сарапшысы

Ұлттық институттың міндеттері мен функциялары

МЕМЛЕКЕТТІК ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ ТІЗІЛІМДІ (МЭТ) ЖҮРГІЗУ

ақпарат 2012 жылдан бастап жүргізіледі, 2024 жылы МЭТ-тің 21 207 субъектісі бойынша ақпарат жинау жүргізілді

ЭНЕРГИЯ АУДИТТЕРІНІҢ ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫН ТАЛДАУ

1 725 қорытындыға талдау жүргізілді

МЭТ СУБЪЕКТИЛЕРІНІҢ ІС-ШАРАЛАРЫН БАҒАЛАУ ЖӘНЕ ТАЛДАУ

1 300 іс-шаралар жоспарына талдау жүргізілді

САРАПТАМАЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫНЫ БЕРУ

энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласында

ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІ КАРТАСЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖӘНЕ ЖҮРГІЗУ

Энергия тиімділігі картасы аясында 258 жоба іске асырылуда, оның ішінде ЭСКО/МЖӘ тетігі арқылы 117 жоба

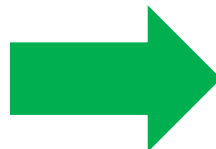

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҮНТЫМАҚТАСТЫҚТЫ ДАМУ

80-нен астам меморандумға қол қойылды

«ҚАЗАҚСТАНДА ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ» ЖОБАСЫН ІСКЕ АСЫРУ

Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 30 қарашадағы № 1130 бұйрығымен «ЭЛЕКТР ЭНЕРГЕТИКАСЫН ДАМУ ЖӘНЕ ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ИНСТИТУТЫ» АҚ ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ САЛАСЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ ДАМУ ИНСТИТУТЫ болып айқындалды

2023 жылдан бастап:

- + Мемлекеттік мекемелердің энергия тұтыну мониторингі
- + энергия тиімділігі саласындағы мемлекеттік сатып алу мониторингі
- + энергия тиімділігі саласындағы ақпараттық, талдамалық консультациялық қызметтер

Funded by
the European Union

Соңғы энергия тұтыну құрылымы

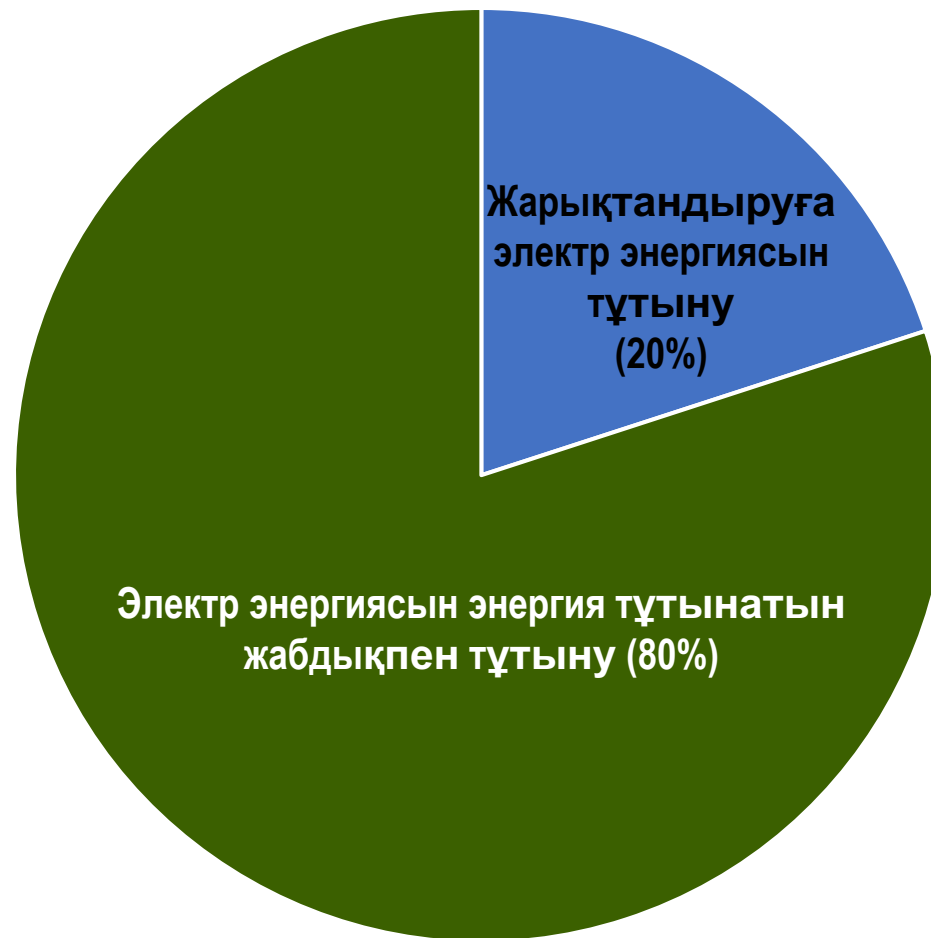

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Пайыздық өзгеріс
Энергияны жалпы түпкілікті тұтыну (мың м.б.т.)	39 912	38 360	38 686	40 028	41 300	41 570	40 267	43 263	43 402	8,7%
1 Өнеркәсіп	18 109	16 178	16 499	16 615	15 014	13 101	12 518	13 108	12 251	-32,3%
2 Тұрғын үй секторы	9 900	10 711	9 927	10 934	11 277	15 145	13 469	14 713	13 388	35,2%
3 Коммерциялық және мемлекеттік қызметтер	3 581	3 990	4 461	4 972	5 249	4 611	3 974	5 530	6 930	93,5%
4 Көлік	5 184	5 500	5 693	5 529	6 282	5 902	7 440	8 045	8 609	66%
5 Ауыл шаруашылығы және балық аулау	895	723	733	862	1 652	870	832	971	1 069	19,4%
6 Өзге де және энергетикалық емес пайдалану*	2243	1258	1373	1117	1826	1941	2034	896	1 155	-48,5%

Funded by the European Union

Электртұтынудың құрылымы

2022 жылғы 30 маусымдағы «ҚР кейбір заңнамалық актілеріне энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заң

КҮНІ	2022 жылғы маусым
НЕГІЗДЕМЕ	Мемлекет басшысының Қазақстан халқына Жолдауы «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері»

МЕМЛЕКЕТТІК СЕКТОР

- Энергия тұтынудың толық мониторингі (*Мемлекеттік энергетикалық тізілімді қамтуды кеңейту*)
- қатаң реттеу шараларын қабылдау (*басшылардың жауапкершілігін күшейту*)
- бюджет секторы үшін энергия тұтыну нормативтерін белгілеу
- өңірлік саясатты күшейту (*энергия үнемдеу жөніндегі жол карталарын әзірлеу және іске асыру*)

✓ Энергия үнемдеу саласындағы ТЖҚ мемлекеттік сатып алу мониторингі

2022 жылғы 11 қарашадағы № 627
«Мемлекеттік сатып алуды және тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуды жүзеге асыру кезінде тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің энергия тиімділігі жөніндегі талаптарды белгілеу туралы»

2022 жылғы 1 желтоқсандағы № 673 «Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы мемлекеттік сатып алу және тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу мониторингі қағидаларын бекіту туралы»

2022 жылғы 8 қарашадағы № 619
«Мемлекеттік сатып алуды және тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуды жүзеге асыру кезінде энергия тиімділігі бойынша талаптар қолданылатын тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің тізбесін бекіту туралы»

Funded by
the European Union

Мемлекеттік сатып алуды және тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуды жүзеге асыру кезінде энергия тиімділігі бойынша талаптар қолданылатын тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің тізбесі

2023 жылдан
бастап

2024 жылдан
бастап

2025 жылдан
бастап

2026 жылдан
бастап

2027 жылдан
бастап

2028 жылдан
бастап

✓ **Талаптар жұмыстар мен қызметтер үшін қолданылады**

Жұмыстар мен көрсетілетін қызметтер осы Талаптарға сәйкес энергия тиімділігі жөніндегі талаптар қолданылатын тауарларды пайдалана отырып орындалуға тиіс

ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ САЛАСЫНДАҒЫ ТАУАРЛАРДЫ, ЖҰМЫСТАР МЕН КӨРСЕТІЛЕТІН ҚЫЗМЕТТЕРДІ МЕМЛЕКЕТТІК САТЫП АЛУ МОНИТОРИНГІ

НОРМАТИВТІК-ҚҰҚЫҚТЫҚ БАЗА

2022 жылғы 11 қарашадағы № 627 «Мемлекеттік сатып алуды және тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуды жүзеге асыру кезінде тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің энергия тиімділігі жөніндегі талаптарды белгілеу туралы»

2022 жылғы 1 желтоқсандағы № 673 «Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы мемлекеттік сатып алу және тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу мониторингі қағидаларын бекіту туралы»

2022 жылғы 8 қарашадағы № 619 «Мемлекеттік сатып алуды және тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуды жүзеге асыру кезінде энергия тиімділігі бойынша талаптар қолданылатын тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің тізбесін бекіту туралы»

ЖАБДЫҚТАР ТІЗБЕСІ

№	Жабдықтың атауы	Тауарлардың энергия тиімділігі жөніндегі талаптары	Қолданысқа енгізу күні
1	Тоңазытқыш аспаптары	«A+» төмен емес	2023 жылдан бастап
2	Жарық көздері	***	2024 жылдан бастап
3	Теледидарлар	«A» төмен емес	2025 жылдан бастап
4	Тұрмыстық автоматты кір жуу машиналары	«A+» төмен емес	2025 жылдан бастап
5	Тұрмыстық ыдыс жуатын машиналар	«A++» төмен емес	2025 жылдан бастап
6	Компьютерлер мен серверлер	***	2026 жылдан бастап
7	Автономды және интеграцияланған герметикалық циркуляциялық сорғылар	$eei < 0,23$	2027 жылдан бастап
8	Қуаты 125 Вт-тан бастап электр жетегі бар желдеткіштер	***	2027 жылдан бастап
9	Тоқыма бұйымдарына арналған ауыспалы ток желісінен қоректенетін барабанды типтегі кептіргіш тұрмыстық машиналар	«A» төмен емес	2027 жылдан бастап
10	Электр желісінен қоректенетін ауа баптағыштар	«B» төмен емес	2027 жылдан бастап
11	Бір жылдамдықты үш фазалы қозғалтқыштар	«ie3» төмен емес	2028 жылдан бастап
12	Автономды және интеграцияланған сорғылар	$mei \geq 0,50$	2028 жылдан бастап
13	Трансформаторлар	2 және одан жоғары сынып	2028 жылдан бастап

*** Талаптарға сәйкес

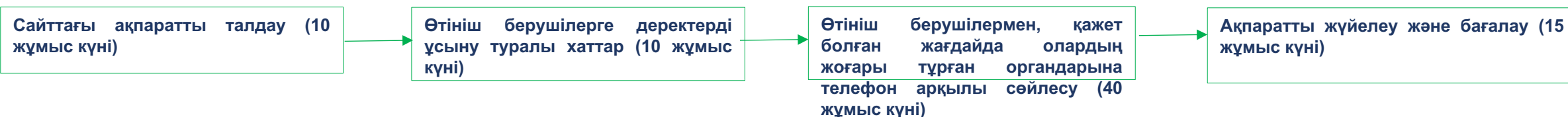
Funded by
the European Union

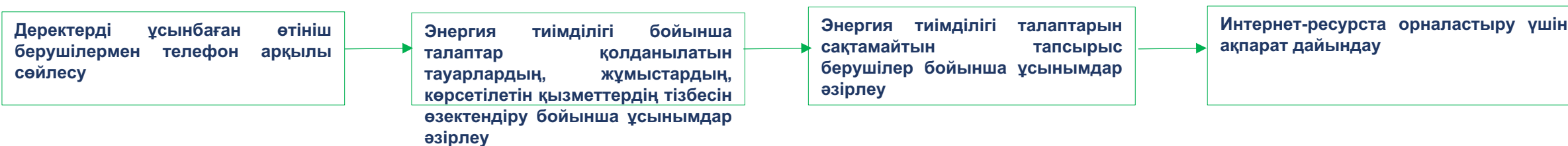
Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы мемлекеттік сатып алу және тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу мониторингінің тәртібі

Институт ұсынған ақпаратты талдау энергия тиімділігі жөніндегі талаптарға сәйкестік мәні

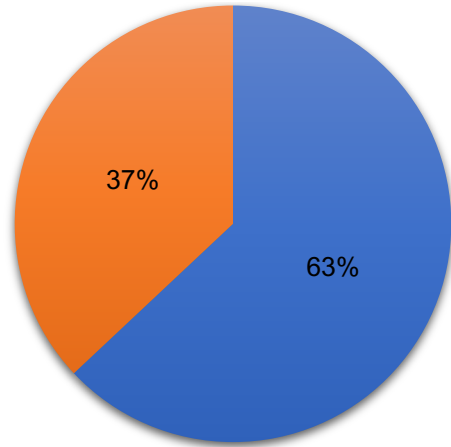

ҚР ӨҚМ ӨК-не аралық есепті жыл сайын 30 сәуірге дейін ұсыну

ҚР ӨҚМ ӨК-не қорытынды есеп жыл сайын 10 қазанға дейін ұсыну

Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласындағы тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алу мониторингінің нәтижелері

■ Соответствуют ■ Не соответствуют

№	Атауы	Барлығы	Сәйкестік	Энергия тиімділік көрсеткіші
1	Тоңазытқыштар	2494	43,8%	A+ төмен емес
2	Теледидарлар	1955	90%	A төмен емес
3	Ауа баптағыштар	683	98%	B төмен емес
4	Ыдыс жуатын машиналар	19	32%	A++ төмен емес
5	Кір жуғыш машиналар	1184	39%	A+ төмен емес
Барлығы		6335	63%	

№	Атауы	Барлығы	Сәйкестік
1	Тоңазытқыштар	80	31,3%
2	Теледидарлар	45	73,3%
3	Ауа баптағыштар	2	100%
4	Кір жуғыш машиналар	33	27,3%
Барлығы		160	58%

Маңғыстау облысы

№	Атауы	Барлығы	Сәйкестік
1	Тоңазытқыштар	69	31,9%
2	Теледидарлар	73	100%
3	Ауа баптағыштар	103	100%
4	Кір жуғыш машиналар	20	50%
Барлығы		265	70%

Шымкент қаласы

№	Атауы	Барлығы	Сәйкестік
1	Тоңазытқыштар	81	72,8%
2	Теледидарлар	137	97,1%
3	Ауа баптағыштар	65	96,9%
4	Кір жуғыш машиналар	41	56,1%
Барлығы		324	80%

Түркістан облысы

Түркістан мысалы: «Ю.Гагарин атындағы № 16 мектеп-лицей» КММ

- ❖ Тауар атауы: Жарықтандыру көздері
- ❖ Маркасы: Жарықдиодты шам
- ❖ Жеткізуші: ЖК «Жолдас Бақыт»
- ❖ Жеткізіп беру уақыты: 25.06.2023 ж.
- ❖ 02.05.2023 жылғы № 000340002363/230022/00 шарт
- ❖ Сомасы: 100 000.00 теңге
- ❖ Саны: 100
- ❖ Жарық қайтарымы: **60 лм/Вт** X
- ❖ Директор: Мамбетова Мунира

✓ Сатып алынатын тауарлардың техникалық ерекшелігінде «Мемлекеттік сатып алуды және тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуды жүзеге асыру кезінде тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің энергия тиімділігі бойынша талаптарды белгілеу туралы» 2022 жылғы 11 қарашадағы № 627 бұйрыққа сәйкес ішкі жарықтандыру үшін жарық көздері бойынша кемінде 120 люмен/Ватт жарық қайтарымының қажетті деңгейін көрсету міндетті

Мемлекеттік сатып алу және тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу мониторингін одан әрі дамыту жөніндегі жұмыс жоспары

1. Энергия тұтынатын құрылғылардың энергия тиімділігі бойынша талаптардың деңгейі туралы ақпаратты міндетті түрде енгізуге қатысты «Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2024 жылғы 9 қазандағы № 687 бұйрығына өзгерістер енгізу
2. Квазимемлекеттік сектор субъектілерінің сатып алуларын қоса отырып, мемлекеттік сатып алу мониторингін жүргізу процесін автоматтандыру
3. Энергия тиімділігі бойынша талаптар қолданылатын тауарларды пайдалана отырып жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің мониторингі